

Pomhaj Bóh!

Cíklo 32.
5. augusta.

Létnik 9.
1899.

Serbiske njedželske īopjenka.

Wudawaju ſo kózdu ſobotu w Smolerjez knihicíſchcérni w Budyschinje a ſu tam doſtač ſa ſchtwórtſlétmu pſchedpłatu 40 np.

10. njedžela po ſw. Trojizn.

Japoſchtokile ſtutki 9, 6.

Knježe, ſchto chzeſch, ſo bých cžinil?

Jako tam Saul tſchepjetath a ſporažený na ſemi ležesche a tamny ſ njebeſ hłóz, kotryž bě ſaſklyſchal, jemu pſchezo hiſčeze do wuſchow klinečeſche: „Ja þym. tón Jeſuſ, kotrehož ty pſcheſczehaſch. Tebi budže czezko pſheczivo wótremu kópacz,” — bě jemu, kaž był ſo jemu něchtó najmózniſchi do pueža wuſtupiſ, kiž bě tajki þylny, ſo jeho nichtó pſchewinycz njemóže. Duž Saul wſchón pokorný a ſwólny wýſche k njebeju poſladny ſo praſhejo: „Knježe, ſchto ſezech, ſo dyrbjal ja cžinicz?”

Hlej, kajki bu tónle ſvjecziwych člowjek ſ jenym doboſ poſkluſhny a ſwólny, tónle hordy a naduthy ſ jenym doboſ poſkorný, ſo temu pocza „Knjeſ” rěkacz, kotrehož bě dotal pſcheſczehaſh a hanil. Haj, nětſle bě Saul, kiž bě ſebi ſantemu dotal „wſchón prawy” wuſdaſ, ſe ſwojim naduthym duchom tajki ſkludnjeny a poraženy, ſo Jeſuſej k nohomaj padže, khudý a nahi, wopuszczeny a hubjeny, kaž hewaſ nihdyn ženje. A nětſle ſebi dale wjazy na žane ſwoje prawo a prawisna njemýblesche, ale ſo wſchón temu do jeho wole poda, kotryž žanej wuſchi nima ſa hordych a wuhordzennych duchow, ale kiž jeniczky ſrudnym, potulenym a týſchnym duſham ſwólnje ſwoju miłość poſticza.

Knježe, ſchto dyrbju ja cžinicz? Tole je ſtajnje přenje praſchenje w duſchi tajkich člowjekow, kotriž pócznu wěricz a ſwojemu Knjeſej poſkluhacz. „Wy mužojo, ſubi bratſja,

ichto dyrbimy cžinicz.” Taſle wopraſcha ſo tamna cžrjoda wěrjazych přenje ſhwatki, jako běchu jim Pětrowe ſłowa pſches wutrobu pſcheschle, ſo běchu wſchitzh kaž ſatorhnjeni, dokeſz bě jim Pětr praſil: „Wy ſeže teho, kotrehož bě wam Bóh ſa ſbóžnika dariſ, na kſchiz pſchibili a ſkónzowali.” — Taſle je tež Saul ſawolaſ, jako bě wſchón ſatorhnjeny a na duſchi ſrudzeny.

O, to je něchtó duſchne a rjane, hdyz něchtó ſ tajkimle ſwojim praſhenjom Božej ſhwatej woli durje do ſwojeje wutroby wotewri, a hdyz ſměrom ſtejo powoſtanje, cžich a poſkerny, a ſo po tym wjescz da wot teho, kiž je naſch jeniczki prawy, wěrny wuczer a wodzér.

To je něchtó luboſne, hdyz je člowjek poczaſ wěricz, a jako tajki te ſtare ſle pueže wopuszczeni, po kotrychž bě dotal khoodziſ, ſo paſ wjazy ſa tym njepraſcha, ſchto bě ſo dotal jeho cželu a krwi ſpodobało, abo ſchto ſo ſwetej ſwětym ludžom ſubi.

To je rjany ſpočatſk noweho žiwenja, hdyz člowjek njecha dale wjazy po ſamej ſwojej woli žiwych bycz a po ſwojim wuſdaczu, ani po ſwojim starym ſwuczenju, ale jeniczky po wěcznje dobrej a dokonjanej, ſhwatej a prawej Božej woli, kotraž člowjeka ſtajnje do wſchego ſboža a žohnowania wjedze.

Khwalba budź Bohu ſa wſchu jeho miłość, ſo wón člowjeka taſ ſapſhimnie, ſo dyrbí ſo taſle praſhecz a ſo wobhonyeč w ſhwatym piſmje a pola dobrych ludzi, kiž ſ nim derje ménja, ſo předy žaneho poſkoja nima, doniž ſebi ujeje na tole praſchenje ſwoje wotmowljenje namakaſ:

„Knieže, schto dyrbju ja czinicz?“ Schtóż sa Božim śwetłom śledzi, temu budże hiżo w swoim čaſu ta prawa rānscha ſerniečka ſeſthadzecz, ſo budże potom Boże ſlónzo wohladacz, to prawe Boże ſlónzo wiſcheje prawdoſeže — Jeſuſha naſchego ſbóžnika, kiž czlowjeka ſ jeneje kraſnoſeže a jaſnoſeže do druheje dowiedzie, jeho, kiž nam wiſhem praji: Ta ſym to ſwetło teho ſweta, a ſchtóż ſa mnu śledzi, njeſawoſtanje niſdy w žanej czmovej noz̄y, ale ſměje ſpochi ſtaſnu ſwetlinupsched ſobu.

Ale Saul njewoſta pſchi ſamym ſwojim praſcheniu, — wón da ſo do Damaska dowjeſcz a da ſebi tam prajicz, ſchto dyrbjeſche czinicz, woſta tam tſi dny bjes wiſzenja a woſlepjeny, njewoſta ničo ſ ſebi, žanu jędz a žane pieče.

Saul bē ſo wiſhón do wiſhitka ſ Bohu wobrocíl a ſ Jeſuſej, ſwojemu wumóžnikej. Wiſhón do zylka bē wón potorhneny a fatorhneny. Dokelž Boži duh w nim džělaſche, kiž chyzſche ſebi ſe Saula noweho czlowjeka wiſtworicz, njeſedzefche Saul ničo, ani žanu ſapku wody njewopta, doniž ſebi njeſedzefche prajicz: „Wiſho stare je we mni ſaſhlo, ja ſym netkle wiſhón ſ nowa narodzeny.“

Schtóż chze žiwý bycz a žiwý woſtacz, budź a woſtań ſobu ſe ſwojim ſbóžnikom žiwý. Jeniečki tón ma w ſebi prawu wérnu wožiwjazu móz, a móže ju tež nam wiſhem ſdaricz. Schtóż paſ ſe ſwojim ſbóžnikom žiwý, tón je kaž ſadowy ſchom, kotrž w ſwojim čaſu ſwój derje radžený plód njeſe.

Tón Knieſ tež naſ ſ ſebi woła, powoła, — ſchtóż ma wiſchi ſlyſhceč, poſluchaj na njeho, a wotewr jemu durije do ſwojeje wutroby, ſo móhl jeho hłóz ſaſlyſhceč, — ſ tajkemu ſechze naſch luby Knieſ a ſbóžnik tež dženba hiſhceje pſchińc a pſchi nim jeho žive dny ſamostacz hacž do ſameje węcznoſeže. Hamjen.

Pſheczinuſu naſchego ſbóžnika w nowym testamencze.

(Poſtracžowanje.)

III. Wyſchſhi teho luda (wyſzoka rada).

Wyſchſhi teho luda ſu ſobuſtawu wyſzokeje rady. Wyſzoka rada je najwyſchſha domjaza wyſchnoſež ſidow. Wona mjenowaſche ſo ſyndrium.

Jako Romſzy ſlubjeny ſraj dobuchu, nadeńdzechu tam hižo wyſoku radu. Dokelž Romſzy kóždemu podcziſnjenemu ludej po móžnoſći jeho wérnu waſchnje a naprawjenje woſtajichu, tak doſho hacž to jich mož napſheczivo njeſeſche, dha tež židam jich wérnu a jich najwyſchſhi ſud wiſacž nochzých. Tola do kniežerſkich naležnoſežow ſo mjeſhceč, běſche wyſzokej radze kruče ſakasane, tež njeſeſche wona wo ſkóſzach a njeſkutkach ſudzicz, kiž pod ſidowſki ſakon njeſadnych. Tak derje mjeſeſche wyſzoka rada prawo ſ zmjerzež woſkudzicz, tola tajki wyſzud woſkručicz a wiwojeſcz běſche węz romſkeho bohata.

Krótki čaſ do Khrystuſoweho wступjenja běchu tež hiſhceje tuto prawo měli, potom paſ bu jim wiſate, duž móžesche ſo węch- ejenje wot tym Knieſu dopjelnicz: wón budże pohanam poddaty.

Móz wotprawjenja běſche w ſpocžatku w rukach ſwójbniſeje hłowy. Wot tuteho pſchelhadzefche na přenjonarodženeho. W naležnoſežach, kiž zylk ſplah naſtupachu, pſchisteſeſche wona starschemu tuteho. Jako Mójkaz lud ſ Eghyptowskeje wjedzefche, bē wón wodzeř a ſudnik, kiž mjeſeſche we wiſchech roſkorach roſkudzicz. Tola jemu tutón hamt tak wjèle džela nadpołoži, ſo móžesche jón pódla wiſheho druhého lědma ſaſtacz. So by ſo jemu dželo polóżilo, Boh pſchi- ſka, ſo by ſebi 70 starskich wiſwolił, naſhonjenych a dovernych muži, kiž móhli jemu jeho ſudniſke dželo ſ džela wotewſacz.

Tuto naprawjenje běſche ſawjedzene wot wyſzokeje rady, kaž ſo poſdžiſcho wudawa.

Tola njeje ſ wérni podomne, ſo woſtacze tuteho ſuda tak daloko wrózgo doſzaha.

Jako mjeſeſche poſdžiſcho Israeł ſwoje wobſzedzenſtwo pſchecžiwo- wokolnym ludam ſaſitowacz, ſudzachu ſudniſy, mužojo, kiž běchu ſebi w bitwach nahladnoſež luda dobyli, pſched wrotami města abo na druhich ſjawnych měſtnach. Samuel poſtaji ſwojeju ſynow ſa ſudniſkow. Jako paſ bu tuteju njeſwérnoſež a njeprawdoſež pſchicžina ſ njeſpoſkojnoſeži a ſ tým ſ poſtajenju kraleſtwia, pſchecžiwo ſudniſka móz na krala. Jako Jofaphat kraleſtwo naſtupi, ſarjadowa wón zyl ſudniſtwo ſ nowa. Wón w Jeruſalemje wyſchſhi ſud, wobſtejazh ſ měſhnikow, levitow a starſich poſtaji. W čaſu zuſeho kniežtwa woſta tutón ſud. Jako ſebi Romſzy ſlubjeny ſraj podcziſnichu, nadeńdzechu woni tutón, wyſoku radu.

Čaſ jeje naſtacza je njevěſty.

Najvěrniſche je, ſo je wona pod Egru naſtała.

W Khrystuſowym čaſu wona běſche a jeje wliw na ſidowſtwo běſche wulki. Tutón běſche pod wiſchelaki ſkiejerjemi tež wiſchelaki. Kniežerjo jón po ſwojim ſdaczu paſ poſjetſchichu, paſ pſchikrōtſchichu.

Schtóż běſche nětko nadawſ wyſzokeje rady? Po naſchich wobſtejnnoſežach móhl ſebi jedyn na nju wobrocíz, hdyž ſ wuſzdom njeſzcheho ſuda ſpkojovom njebe; tola tajki powołanski ſud wona njebeſche. Wuſzduň njeſzchich ſudov běchu poſta ſidow bjes wuměnjenja pſlaczaze. Wyſzoka rada jenož potom do jeneje wěz řečeſche, hdyž njeſzchi ſud ſ žanemu roſzudej pſchińc njeſedzefche, abo hdyž tutemu ta wěz jaſna njebe. W tajkých padach bu wona wyſzokej radze pſchipoſkaſana. Tola ſta ſo to jara poředko.

Najhufcijſchi njeſzche ſudu ſamo wuſzudzichu. Njeſzche ſudu běchu w kóždym měſcze.

We wiſchich měſtnach běſche ſudniſki kolleg. Tutón wobſtawacze ſe 7 po druhich ſ 23 muži. Tajki njeſzchi ſud je Matth. 5, 21 měnjeny. Pſched tajki ſluſchachu roſkory wiſchdneho ſiwiſenja. Kotre padu běſche nětko wyſzoka rada ſa ſebje ſthowala?

Wyſzoka rada běſche najvyschſche duchomne kniežerſtwo w Israelu. Wona mjeſeſche ſo ſa to ſtaracz, ſo nichto wot ſakonja a prijodk- piſhaneho waſchnija njevoſtupi, ſo nichto ničo nowe njevoſtajti, ſhiba ſo byl wot Boha ſ temu powołany. Dale mjeſeſche Bójske poſzolſtwo a woſkručenje profetow pruhowacz a na to hlaſacz, ſo wopacžni profetojo ſud njeſarvjeđichu.

Jako Jan kſheženik wučeſeſche a kſhežiſeſche, pſchindzechu wotpožlani wyſzokeje rady ſ njeemu a praschachu ſo jeho ſ wotkal ma móz ſ temu. Hacž ſhem njebeſche ſo w Israelu kſhežiſo. Běſche to zyl ſakonje, na kotrež ſakon njeſpomni. Teho dla ſo wyſzoka rada po tej wěz ſhorje bjerje a ſo pſches ſwojich požlak pſchecž da, hacž je wón něhdze profeta. Jan poſkaze jich na bliſki pſchichod Męžiaſha, kotrž jeho ſkutkowanju prawo da.

Jako tón Knieſ do Jeruſalema ſaſzahuiſ a templ wučžiſežil běſche, w kóžymž ſo ſaſo to ſtaracz njeſaſanſtwo čerjeſeſche, prascha ſo wyſzoka rada, ſ czejeſi možu wón to cini. Tón Knieſ ſo jich na to prascha, ſ wotkal Janowa kſheženiza je. Wotmoliſenje wjedzju do wiſkofežow, ſ kóžymž móže ſo jenož ſ tým wučžahuiſ, ſo njevědomoſež wudawa. Bychuli prajili, ſo bē Jan wot Boha požlany, dha dyrbjachu tež Janowemu ſwědečenju wo Khrystuſu wericz. S tým paſ by jeho Bójske poſzolſtwo a ſ dobom tež prawo ſ czeſejenju templu dopokaſane bylo. Bychuli paſ preli, ſo je Jan profeta, bychuli ſo ſ tým pſchewiſeđenju luda napſheczivo ſupili, teho dla radſho mjeleča. S tutych pſchikkadov widźimy, ſo wyſzoka rada woſkručenje templu a Božie ſlužby jako ſ ſwojemu hamtej ſluſchaze woſkručenje.

(Poſtracžowanje.)

Kaſ ſu žiwý?

(Poſtracžowanje.)

Nawopaſ ſo džescežu husto kž, male pakosženja, lóſyſtwa pſchepuſchcežu. Tam, hdžež dyrbjal ſo prut trjebacz, kaž pſchi mjenowaných ſjawnych ſmylenjach a pſchi njeſpcheſtaſwazym lóſyſtwe a ſamowoli ſo wón njetrjeba. Powſchitkownje ma prut ſarunacz, ſchtož poſhlanju a ſłowam starskich na krutoſeži poſhručuje. Pſchi wiſhem tým cželne khostanje jenož poředko to dozpije, ſchtož khotne napominaze ſłowo a krute wóčko njeſtej wučžimilej. Wiſchédny bur prajesche: „Pola mje prut jenož ſady ſchpihela tež, ſo bych ſ porſtom na njón poſkacž móhli.“ Tak daloko dyrbjal poſchińc; tón brédk dyrbjal ſo jenož trjebacz, ſo ſo poſdžiſcho wjazy trjebacz njetrjeba. Po pravom dyrbjal kóžde ſchulſke džecžo tak daloko woſzehnijene bycz, ſo wjazy pukow nje-

trjeba; hewač je hižo wjele sfomđene. Wě ſo — ſo člowjef ſo
ſt temu njenamača, ſivoje džecžo hdv fhutnje pofhostacž — je
þlaboſež a žana luboſež a ſa nju my nihdy rěcžecž njechamý
— na wopak!

To je n. pjsk. jara njeprawe, hdyl džeczi, fotrež pošluchacž nochzedža, se ſměſchnym napſchecžiſjenjom starſchich ſi ſmjecžu wabja. K temu njeđyrbjaſo ženje pſchińcz, ſo maja džeczi ſi pſchi-kaſnju starſchich ſiwój ſměch. Schtož je bo junfrócz žadaſo a pſchikafaſo, dyrbi bo tež wobfedžbowacž a wot teho njeđyrbjeli starſchi na žane waschnje wotſtupicž. Schtož wó pſchi małych wězach pſchepuſchecžicž, budža ſebi džeczi tež pſchi wulfich ſwěticž. Niewopak je tež ſtraſchne, ſi džecžazej woſu hrajkacž, t. r. je ſe ſměchami roſhorjecž, jich napſchecžiſjenje a hněw wubudžecž. W młodym čłowíſkim džecžu doſež ſlych duchow ſpi, fotſiž w ſiwojim čaſju ſam i wot ſebje wotucža; to jich njetrjebasch lohkomyſlnie budžicž. Gow tež rěka: „Njeſměſch čerta na ſcženu moſowacž, hewaſk wón pſchińdže.“

Podobnje tež i njepožluščnostem priblje, fotrež vly waschim
džecžom wot drugich nauufnihz dacže abo ſami je nauucžicze.
To ſo wježnemu duchownemu porèdko njestanje, ſo pschi domjažym
wopycze džecži niž jenož ſobu rěcža, ale ſo ſamo w jeho pschitom-
noſeži njepſchiſtojne a njepožluſchne rěcže maja. Město teho, ſo
ſtarſchi džescžu něſchtu na hubu dadža — ſchtož by nailepsche
wotmolwjenje bylo — ſo woni ſměja a a ſkóncžnje ſo hiſchež
mudroſeži ſwojeho njepožluſchneho lubuſchka ſměja. Čaž paſ
móže pschińcz, ſo ſo tele njepožluſchnoſeže tajſim ſlabym ſtarſchim
wot jich džecži do woblicža mjetaja, hdžež jím ſmjecze ſanđze.

So ſo džecžom husto wjele pſchepuſcheži, ſ tym ſwiſjuje, jo
frutoſež ſ wjetſha ſ jena nijeje. Schto dyrbí ſ teho dobreho pſchińcž,
hdyž ſo tón ſamý ſmylk junfrócež frucže thosta, a druhí frócež,
hdyž ſu starſhi wježeli, bjes poroſta ſo pſchewidži. To ſebi džecžo
hinač myſklicž njemóže, hacž ſo thostauje wot naſhwilneho ſmyſlenja
starſchich wotwizuje. Kejdžbuj na wěſte ſmylki, wožebje na wožebite
hréſhne pſchithilnoſež a thostaj je potom fóždy frócež (kaž kžě,
paſoſeženje, njepožluſchnoſež, lěnjoſež a njeprchistojnoſež). Kaž
thětſje džecžo pytnje, ſo ſo tele ſmyſlenja fróždy frócež thostaja,
ſo jich wostaji. Tajfale wobſtajnoſež tež w džescžu tón ſacžiſchež
wubudži, ſo ſu starſhi prawdoſežiwi a ſ tym pſchińdžemý na tſecži
wažnih dypt. —

Hdżeż prawdość pobrachuje, ſo jenož njedowěra a hórkoscž
pſchi džecžoch wubudžuje. Prawdość paſ ſebi tež žada, ſo nětko
w ſlepocſzi ſa ſivoje džecžo njewuſtupiſch a pſchi ſwadže ſ druhimi
džecžimi, fotruž luſto pſchińdže, ſ doboſ źuſemu džescžu njeprawo-
daſch. Njepoſkuſhnoſcze na haſhy ſu tola ſ wjetſcha jara jenak
roſdželene, a hdvž džecži wjedža, ſo poſta ſtarſchich ſtajniſe pomožy-
namafaja, tež hdvž ſu ſwadu ſapocžaſe, woni ſe ſivojim pſchi-
ſłodženjom kóždy woſomik pſchifhadžeja. Braſchej ſo tola najprjedy
druhe džecži a ſpožež jím prawdoſć, prjedy hacž ſudžiſch a na-
zuſe džecži ſvariſch. —

Hdy bych u ſo džeczi ſ tej ſamej frutoſežu a prawdoſežu w lětach hrajkana a ſwobodnoſeže wocžahntle, by ſo duchownemu a wucžerjei nadawſ w ſchuli tež poſbzil. Wocžehnjenje w ſchuli ma wěſcze woſkebitu ſwliw na džeczowe roſwiwanje; duž tež jo roſomni starſchi podpjeraja, faž derje ſamóža. To wſchat je nje-prame prajenje: „Schtóž ma ſchulu, tón ma lud,” pſchetož lědy ſu džeczi ſe ſchule, pſchewobrocža ſo do cžiſcze druhich cžlowjefow. Schtóž jich hrh wobfedžbuje a jich rěcze ſklyſchi, hdvž maja ſo ſi wonfach ſchule ſa njewobfedžbowane, pósnaſe, ſo niž ſchula, ale ſo dyrbitej domi a ſwójba wjetſchi ſwliw měcz. Rajfe paſ budže tam, hdžež ſo džeczi domach pſchecžitwo wucžerjei a jeho khostanjam naſchecžuwaja, a ſo jim pomha a ſo na wucžerja ſwari? Porečko ſo to njeſtanje, hdvž džeczi w ſchuli něcžeho ſo wuſnaja a ſa to ſwoje prawo khostanje doſtanu. To ſo džeczom kža jaſo dobrý brědk porucžuje: „Schtó budže tajſi hļupy, ſo wucžerjei wſchitko praji.”

Nadawf schule ſo husto ſ tym poczeži, ſo starschi ſo ſa to
njestaraſia, ſo džecži porjadnje do ſchule khoodža. Hijo w ſchulſkim
čaſku ſo džecži jaſo dželanske možy wobhlađuju a kóždažfuliž
pſchicžina ſo k temu nałožuje, je domach wobkhowacž a je k dželu
w domje a na poli nałožecž. To je wěſcze dobre, ſo ſo džecži
mot małoscze na dželo ſwucža a na dołhich ſymſkich wjecžorach bý
lěpje býlo, hdyn býchu w domje wužitne dželo měle abo ſ dobrých
knihow něſchto čjitaſe, město teho ſo lěni ſedža abo do wžy běhaja.
W lěcze pak maja džecži taf mało ſchule, ſo jim doſcž ſhwile
woſtanje starschim pomhać. Wam tola njemóže wſcho jene býcž,

hacž Wasche džecži něschto hódne nařučnu. Hdyž pak mone w lěcži ſažo ſabudu, ſchtož ſu w ſymje nařučle, ſchto dýrbi to býcž? Wý dýrbicže tola tež wopomnicž, ſo maja wucžerjo ſwojí wěſtny porjad, ſchto ma ſa ſetø ſ džecžimi nařučnycž, a pſchi pruhovanju njemóža te džecži, fiž njeprorjadnje do ſchule khodža, na wožebitých měſtnach ſedžecž. Sa džecži, fotrež do ſchule khodža, je tola prěni nadawf, ſo něschto prawe nařučnu a niz, ſo ſu domach ſa wotrocžka a džowku. Duž dýrbjeli tež džecžom nusuny čaž wostajicž ſ dokonjenju ſchulſtich džělów. Wěžo teho ſo w lětnym čažu husto pořafuje, ſo džecži niz jenož ſwoje ſchulſte džěla nježělaja, ale ſo ſu pſchi wucžbje wſchě ſaſpane a lědý wocži wocžinjene džerža. Rájka je to potom ſedžbliwoſcž w ſchuli? W ſymje ſo wě ſo lěpje ſchulſte džěla džecži wobhlaďuje hacž w džěla połtnym lětnym čažu, ale zhyle ſakomdžiež nježmělo ſo to tež w lětnym čažu. Kaf khětſje ſo džecži na njerodnoſcž a ſiwoſcž ſwucža! Bräſchejcže ſo tola ſ najmjeňſcha kóždý džení ſwoje džecži: „Seže wý ſwoju wěž nařučle?“ S uaschimi krajnými ſchulemi by ſ zhyla lěpje ſtejało, hdý býchu ſtarſchi domach ſtajnje lěpje na džecži ſedžbowali.

Dlěšche běše naše rozpominanje: wocžehnjenje a schula, ale, luby čitarjo, wjele wot teho wotwišuje. To najlepsche wschaf by bylo, kdy býchmy ſami ſ wubjernemu wucžerjej do ſchule fhodzili, pſchetož „ſchtóž chze wocžahnyč.“ dýrbi ſam wocžehnjeny býč.“ A ja ſebi myſlu, tónle miſchtr nam nijepobralhuje. Wón naš wjele býle kóždy džen do ſwojeje ſchule woſmje, w fotrejž ženje njeruivučnjeſch; ty trjebaſch jenož na njeho hladacž, ſak wón wſchitfo wopomni, ſak mudrje a wužitnje: fhwalbu a porok, troſcht a fhostanje, ſak wón ſ tej ſamej fhutnoſcžu ſwoje džecži wocžehnje a ma pſchezo tón ſamý wotpohlad naš hódných ſčinieč ſe njebijeffe fraleſtvo. Wón je pſchezo tón ſamý luboſcžiwy a tón ſamý frutý, a ſchtóž wot njeho ſo wodžicž dawa, njebudže wopacžnoſcže činieč ſ najmjeňſha niž tajke, fotrež njemohl ſaſko wurunacž.

Ty jeho ſmajesch najlepſcheho pſchecžela a mučerja — naſcheho ſbóžnifa.

23 sicheleafe i blissa o i dalofo.

— Dzień 27. lipca świętoche knies farar Gólež w Rakezach
se swojej mandżelskiej żłebornym kważ. Wożada sażo s nowa sjerwi,
s fajkej luboścżu na swoim duchownym wiży. Hnijaze běchu
wopokašma luboścze, fotreż ho jemu a jeho mandżelskiej na czechnym
dnu żłeborneho kważa dostachu. Haj, móże ho prajiež, so zyla
wożada tón dzeń żobu świętoche. Hijo rano pschińdzechu żlepi
s Rakečanskiego wustawa a s jażnym hložom khěrlusich wuspěwachu.
Kapała schulerjow něchto na swoich piščeržalkach pschednježy.
Dopołdnia pschińdzechu sbožopschecža s bliška a s daloka, mnosy
s wożadu pschihadżachu, so býchu rnie swoje sbožopschecze wu-
prajili. Sastupjer' kollaturneho kniejswa sbožo pschejo kražny a
drohotny dar pschepoda. Tež żonjaze towarzstwo, fotrež ho sa
kudnych a hubienych wożadnych staru, dar luboścze pschepoda.
Popołdnju w 2 h. ho pschi schuli świętocheński czah festupa, wob-
stejazh s kniesow wucžerjom, schulerjom wyschischeje rjadownje, kniesow
zhrkiwinskih prjódksstejerjom, gmejnſkeje radu, gmejnſkich sastupjerjom
wożadu a swonoweho komiteja. Hdyž běchu džecži khěrlusich: „Schwal
teho Knjesa, moja duscha“ wuspěwali, mějesche knies zhrkiwinski
wucžer' Kjelska wutrobu hnijazu rěč ſ kniejsi fararzej a jeho
mandżelskej. Na to pschepodachu ho mnohe rjane a kražne daru
wot wucžerjom zhléje wożadu, wot zhrkiwiskiego prjódksstejerstwa,
wot Rakečanskieje a druhich gmeinow, wot swonoweho komiteja atd.
Knies farar Gólež džakowaſche ho hnuth ſa wulku jemu wopokaſanu
luboścž. Potom mějesche ho świętocheńska hoscžina w kniežim
hoscženzu. Tu džeržesche knies farar Gólež s Budyschinką swoimaj
starskimaj na jeju świętocheńskim dniu rěč, wróćo poſaſujo na
żohnowanu ſańdženvscž, ſ fotrejež běſche jimaj dženžniſchi rjaný
dzeń ſakżeł a jimaj Bože žohnowanje ſa pschichod pschejo.
S mnohimi rjanymi a wutrobnymi żłowami wſchelazh rěčniſy
jubjelskimaj mandżelskimaj swoje pschecža wuprajichu. Knies
farar Gólež ho wſchitkim najwutrobnischo podžakowa. Mnoge
sbožopschejaze telegramy hiſcheže dóńdzechu, mjes nimi tež telegram
wot knienje kollatorki Klugoweje, fotraž tu ſhwilu w ſtrowotnych
kupjelach pschi naraňskim morju pschebhywa. Samo na wjedzor
běſche ho pocžesczenje pschihotowało. Knies tajny radžicžel ſ Rehher,
kotryž je ſebi Rakečanski hród wotnajał, běſche ſa schulſke džecži
lampiony wobstarał. S pschewodom kapalki młodych schulerjow

psichicznych w 9 h. na fariski dwór, so bych u hysczeje w jeczor postron farskemu domej pschinjeze. Skoneczne so czah, hdz bescze so w kniezim parku hysczeje rjany wohniostroj wotbyl a so na knieni kollatorku Klugowu a kniesa tajneho radzicza s Reyhera hlawu winiejska, rosendze.

Skadzowanka herbskej studowazeje miodoscze smaje so zobotu 5. a niedzela 6. augusta w Khruscicach. Sobotu popoldniu w 3 h. smaje wubjerk sa sastupjerow jenotliwych towarzistw w swoje prjedwuradzenie. Hlowna shromadzisna pak so niedzela popoldniu w 1/4 h. seidze. My Sserbow s Khruscianstwej wokolnoseje, wozechje s Hornjo-Wujesdzanskej, Hodziskej a Njewaczielskej wozechy napominamy, so njebychu so komdzili, skadzowanek herbskich studowazych, kotaż je pjezadwazyta, a s tym jubelska skadzowanka, woprytacz. Wot nich je so hzo wjele zjehowania na nasche ludowe zivjenje wusilalo a wutroby so tam sahorile sa nasch lud a narodnoscej.

Sserbski homiletiski seminar so w blizschim czaju na Krodziszanskiej farje seidze. W tym léeze smaje 3 sobustawy, kniesow studentow Mrózaka, Wiezejska a Radu.

My hmy hzo s wobzarowanjom w tym pižali, so bescze so soz nemska prynzezna roszudzila, k grichisko-katholskej zirkwi pschecupic - prynzezna Dutta - Meklenburgska. Tole pschecupenie je so sjaownie w Czornohorskej stało. Pschi tym je wona wusnaceje wotpolozila: "Na hivatych ökumnijskich a provincialnych konziliach postajene japoštoliske pschewostajenia, zirkwiniske kanones a druhe postajenia ja pschivojsmu; tunie tak chzu ja hivjate pižmo w tej myzli, kaž jo hivjata rauscho-krajna zirkwi, nascha hivjata macej, rojumjese a rojymi, pschivsaez a rojymie. Za wojnaju, so je tale zirkwi njewesta Khrystusowa a je w niej szamej prawe sboze. Swjatej nawiedowazej synodze Ruzowskej, wjzokowizczenemu metropolicze, arzbisłepam a biskopam a wot nich postajenym neschulikam pschilubju, prawu požluchnoscej posasacz hacz do konza mojego zivjenia." Evangeliske nowiny so k temu tak wupraja: Tak ręczi w evangeliskej wérje woezehnjena ferschezinska dżowka wo grichisko-katholskej zirkwi, kotrejz prawe sboze je wona, hakie psched někotrymi mězazami sejnała, a s tymi złowami stup wona k werojanju psched Boži woltar.

Nowa naprawa so na němstkim pscze k 1. oktobrej sawiedze. Wot teho czasa budza so karty ja pschipózlanje pjenies s pschishibnej pósnej karty wudawac, so móže dostawać hnydom na kharce swoje kwitowanije napiszac. To je jara dobre a wuditne, wozechje sa pschekupzow. Wé so, dostawasche so tež nětko hzo wot pôsta, hdz bescze pjeniesy placzil, wobzvédzaza papierka. Ta szama pak njeby psched szdunisztwom jako kwitowanje placzila, dokelz je sa połnje placzaze kwitowanje podpižmo dostawarja trèbne. Temu njedostatkej so s tej naprawu wotpomha.

Konferenza ja mér mjes ludami - je so rozejchla a schtož je wuezinila, je kaž niczo, kaž běchmy to hzo do przedka prajili. Wobsamkijenja su ledy tinh hódne, kotaż je so pschepiszala. Zemiczki wuzitk su hoscenizarjo tam meli, hdz běchu sapózlanzy ziv. Hewak sažo wschitko pschi starym wostanje.

Nowy wuzud pschecjivo Dreyfusej so w blizschim czaju w mjezje Nennes sapocznie a so najkerje s jeho wuwianowanjom skonečni. Wulki czaz je, so budze mér wo tym w Franzowskej.

Budowinu dżak.

Misionar Sontag s Blouberga w Dužnej Afrizy, kotaż je w tu kwilu w naschim wotznyim kraju, powjedasche njedawno na hivjedenju tónle hnujazh podawk w dżakuhm woporje wudowym. Wona jemu do jeho wotpuczowanja 5 hr. sa misionstwo pschinjeze. Wulzy swjeselem, ale tež połny džiwanja hladasche na staru, kudu żoni, kotaż w hubjenej draſeje psched nim stejesche a hebi myzlesche, so je drje to pschewjele sa jenje wobstejnoscze. Na to wona széhovaze powjedasche. Psched létom dosta wona kotosh darceni. Pschi jejnym dobrym hladanju kotosh pilnje njezesche a tež szdach, so jeja jej niz jenož sa jejnu potrjebu dozahnych, ale so mjezesche tež hysczeje 5 hr. wunoschka sa 2 mandli jejow a 3 mlode kaponki - a wona szama mjezesche tež hysczeje 6 mlodych kur. Wé so, hdz wona na swoju drastu hladasche, so wabjena czujesche, te 5 hr. sa nowu huknju wudac. Wona pak hebi myzlesche na swojego wjzokhwaleneho a lubowaneho szóznika a myzlesche, so wón te pjeniesy nusnisco trjeba, a so je hebi

je stokróz wo nju sažlužil. Duž je misionarej pschinjeze jeho vroscho, so by sznadm wopor pschijal. Schto hebi, luby cžitarjo, wo tymle džaku teje wudowy myzlesche? Hlaj, wona je dała, schtož mózesche a mjezesche - schto masz th sa twojego szóznika wysche a schto so jemu hacž dotal winojsy wostal? Na džakuhm woporje pónajesch bohastwo dariczelowe; Ach, kajzy kudzi ludžo su tola w naschim kraju w hétach a hrodach živi, so je tak malo džakuhm woporow ja teho szóznika szótknych, hdz ma tež kudzi pscheczo hyscze nejchto wysche sa prósne zwetne wéz. Duž dyrbis misionstwo nisu tradac, dokelz so telko ja skłodne njewujitne wéz wopruje. Ja jenož na to dopomnu. W naschim wotznyim kraju pschinje na hlowu mobydlerstwa letuje 117 litrow piwa, 6 litrow wina a 13 litrow palenza. To wuzini na hlowu letnje wudawek wo něhdze 50 hriwnow, t. r. na kóždu szwójbui mało liczene 250 hr., abo na zylk lud 3000 millijonow hriwnow. A kielo woporow na strowosezi a pōzegiwosezi, na mozy a zivjenju so s tym wopruje. A ja dzelo swonkomneho a swutskomneho misionstwa s prozou a nisu někotre millijony naroda. Ja hebi myzli, khatnischego przedowanja sa wuschi, kotreż chzedza klyschecz, njeje hacž tele liczby. A někotry, kotreñ tole przedowanje k wutrobje dže, prascha so frudny: "Hdze to wjedze s naschim ludom?" Wy lubi pscheczeljo Božeho kralestwa! Njewesce wjzred, kaf byscheje narukli so lepje džakowacz naschemu Bohu ja jeho njeliczene dobroty? Wondano stareho pscheczela mojeje przedawisheje wozechy woprytach. Szemu so swonkownje cziseze derje džesche. Wón bescze so woženil a bescze se swojej mlodej żoni w szwozowym mandzelstwie ziv - ale! Haj, kóžde sejnske szwoze ma swoje wobmýklenje, njenujzy, so njebychmy pôbla sabyli, schtož so lóhko sabudze, so kudzi semja nasch wotzny kraju ujeje." Lubymaj mlodynaj mandzelstwim so skoneczne jeju horze żadanje dopjelni a džoweciežka so jimaj narodzi. Wona pak mjezesche jenož jenu ruku. My wem, kajka je to wulka hnada, wobej ruzh mécz. Seże wj to hzo junkróz prawje wopomnili a so Bohu sa to džakowali, so je wam strowe džeczi wobradzil? A někto hebi ich wjele myzli, so je por koprnikow ja njeho dość. Ach, so bychmy lepshi byli w džakowanju, wón by bohascho w. zjehowanju pschischoł.

Ssobudżelawi mužojo.

"Mocze Wy, luby knies duchomny, we Waschej wožadze tež mužow, kotsiz Wam w Bożej szlužbe s pomozu k bokej steja? tak praschesche so nemska prynzezna, kotaż ma swoju evangelisku zirkwi lubo.

Duchowny dyrbisheje wotmolwic: "Ach, kralowska wjzokoscz, tych, kiz w mojej wožadze szobuszluža, je Bohu žel jara mało, ja ani džezacz porstow njetryebam, so bych jich naliczil. Swierni pomazanych mloženow a mlodych holzow mam swjezelazu liczbu, ale - muži?"

"To dyrbisje Wy," praji w dobrej myzli prynzezna, "muži prawje k temu szuwačz."

"Haj, kralowska wjzokoscz," s napschecjivi duchomny, "szuwačeje junkróz twjerdze szożenje sztomu!"

Swierni duchomni, kotreñ jbože wožadow na wutrobje leži, proscha teho kniesa wo szobudżelaczerow a su džakomni sa kóždeho pomoznika a kóždu pomoznizu, kotrež wobradzil. Wón móže jich dacz, wón móže twjerdze szożenje sztomu kódzaze sztomu czinicz, wón móže mloženow, mlode holz - a tež muži wjzwołodzic wot szbicžnosce, so dale szami hebi živi njejsu, ale temu, kiz je ja nich wumrjel a horjastam (2. Kor. 5, 15), so czaz, móz a pjeniesy nałoži, jemu na kudzych, khorzych, liwkich, szabludzenych a szubjennych szlužic.

E. M. Arndt praji w snathm kherlušchu: "Schto je muž?" a da to wotmolwienie: "Schtož móže so modlicz, - schtož móže wericz - schtož móže lubowacz" Sso prawje modlazy, wérjazy, lubowazy muž pak njepołozí ruzh do klinu a njemyzli hebi jenož szam na swoje sboze, ale szluži tež rad se swojimi darami a kublami swojej zirkwi a wožadze, wozechje hdz wé, so s tym szwojemu duchomnemu wjezcele czini a jeho w jeho czežkim powolanju požlynia.

Duž njeczakajcze, mužojo, hacž budżecze do džela szuwani ale stupeze dobrowolneje dopredka!